

**ЗВО «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-
методичної роботи

_____ Г.І. Калінічева
« _____ » _____ 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова Приймальної комісії

_____ В.Ю. Бугай
« _____ » _____ 2021 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Голова фахової атестаційної комісії

_____ А.О. Наторіна
« _____ » _____ 2021 р.

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
на I курс для освітнього ступеня «Магістр»**

Галузь знань:	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність:	292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітня програма:	«Міжнародні економічні відносини»

на основі освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр»
або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»

Розглянуто і схвалено на засіданні
кафедри обліку і фінансів
протокол № 7 від «12» березня 2021 р.

Завідувач кафедри _____ А.О. Наторіна
Укладач _____ А.О. Наторіна

Київ – 2021

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка	3
2. Зміст програми	6
2.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ».....	6
2.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»	15
2.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ»	19
2.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»	21
2.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»	24
3. Контрольні питання для вступників, складені на підставі пропонуваного програм	28
3.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ».....	28
3.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»	30
3.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ»	31
3.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»	33
3.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»	34
4. Критерії оцінювання знань вступників	36
5. Список рекомендованої літератури	39
5.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ».....	39
5.1.1. Основна література	39
5.1.2. Додаткова література	39
5.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»	40
5.2.1. Основна література	40
5.2.2. Додаткова література	42
5.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ»	43
5.3.1. Основна література	43
5.3.2. Додаткова література	43
5.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»	44
5.4.1. Основна література	44
5.4.2. Додаткова література	45
5.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»	46
5.5.1. Основна література	46
5.5.2. Додаткова література	47
Додаток. Зразок екзаменаційного білету для фахового вступного випробування на I курс для освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітня програма «Міжнародні економічні відносини»)	48

1. Пояснювальна записка

Призначення програми – забезпечити проведення фахового випробування при вступі на I курс для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» на основі освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст».

Програма фахового вступного випробування має міжпредметний синтетичний характер та охоплює питання, що розглядаються і вивчаються у рамках освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини». Програма розроблена на підставі Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Положення про приймальну комісію ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая» від 20.02.2018.

Програма фахового вступного випробування передбачає перевірку рівня сформованості у вступників компетентностей, якими повинен володіти бакалавр відповідно до *Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» для першого (бакалаврського) рівня*, затверджений Наказом Міністерства освіти і науки України:

1. Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. Загальні компетентності:

2.1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

2.2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

2.4. Здатність планувати та управляти часом.

2.5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

2.6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

2.7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

2.8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2.9. Уміння бути критичним та самокритичним.

2.10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

2.11. Здатність працювати в команді.

2.12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

3. Фахові компетентності:

3.1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/деінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

3.2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

3.3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

3.4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

3.5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміння адаптуватися до них.

3.6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

3.7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

3.8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

3.9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

3.10. Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на міжнародному рівні.

3.11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

3.12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

3.13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

3.14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

3.15. Здатність застосовувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

3.16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

2. Зміст програми

Програма фахового вступного випробування на I курс для освітнього ступеня «Магістр» на основі освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» інтегрує знання з п'яти дисциплін першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини»: «Міжнародні фінанси», «Міжнародний маркетинг», «Транснаціональні корпорації», «Міжнародні організації», «Міжнародна економічна діяльність України».

2.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»

Програма дисципліни

Тема 1. Система міжнародних фінансів. Глобалізація світового фінансового середовища

Сутність міжнародних фінансів як сукупність основних складових: міжнародні фінансове середовище, фінансові ринки, банківська справа, корпорації, портфельне інвестування. Еволюція розвитку. Класифікації видів фінансових операцій на міжнародних ринках. Вплив

глобалізації на міжнародний фінансовий ринок. Розвиток світової економіки і потоків капіталу. Трансформація світової фінансової мережі та її наслідки. Сутність, основні етапи, форми фінансової глобалізації, особливості. Наслідки глобалізації для країн та регіонів. Сутність світової фінансової кризи, основні риси та показники, особливості, наслідки сучасних світових фінансових криз. Шляхи подолання.

Тема 2. Світова валютно-фінансова система та етапи її еволюції

Сутність світової валютної системи. Об'єктивні передумови створення, структура. Світова, регіональна і національна валютні системи, їхній взаємозв'язок і основні елементи. Національні, світові та резервні валюти. Ступінь конвертованості валют. Валютний паритет на міжнародних ринках. Еволюція світової валютної системи. Система золотого стандарту: переваги, недоліки, передумови трансформації. Бреттон-Вудська валютна система, особливості її функціонування. Причини переходу до Ямайської валютної системи.

Тема 3. Фінансова і монетарна політика Європейського валютного союзу

Сучасна фінансова політика Європейського валютного союзу (ЄВС). Сутність і етапи валютної інтеграції. Принципи та методи формування сучасної фінансової політики ЄВС. Міжнародні інститути регулювання фінансової політики ЄВС: структура Європейської системи центральних банків. Європейський центральний банк та його грошово-кредитна політика. Відмінні особливості європейської і світової валютних систем. Роль міжнародної фінансової інтеграції у формуванні ЄВС. Монетарна політика ЄВС: сутність та принципи, особливості її здійснення ЄВС. Регіональні валютні об'єднання. Валютно-фінансова конвергенція як складова макроекономічної стабільності світового та європейського валютних ринків. Зростання значущості євро в світовій валютній системі та її претензій на ключову валюту. Вплив євро на фінансові та банківські структури. Єдина законодавча база в рамках ЄВС. Позитивні та негативні наслідки впливу курсу для розвитку ЄВС.

Тема 4. Платіжний баланс країн світу. Міжнародні розрахунки та їхні організаційні засади

Міжнародний стандарт платіжного балансу. Поняття платіжного балансу, його структура. Рахунок поточних операцій. Рахунок операцій з капіталом та фінансовими інструментами. Аналіз та оцінка структури та динаміки платіжного балансу. Концепція платіжного балансу. Методичні підходи щодо побудови платіжного балансу країни та визначення його сальдо. Економічна рівновага платіжного балансу. Сутність та види міжнародних розрахунків. Міжнародні розрахунки, їхні види. Організація міжнародних розрахунків. Необхідні умови та основні принципи ефективного функціонування системи міжнародних розрахунків. Міжнародна законодавча база міжнародних розрахунків. Банки як основа міжнародних розрахунків. Міжнародні розрахунки. Сутність кредиту та його види. Техніка здійснення готівкових розрахунків і розрахунків у кредит. Переваги і недоліки використання акредитива для експортера й імпортера. Міжнародні форми розрахунку. Сутність інкасо та його види. Переваги використання для імпортера. Банківські гарантії. Банківський переказ. Відкритий рахунок.

Тема 5. Світовий фінансовий ринок і його структура

Сутність міжнародного фінансового ринку. Основні суб'єкти та інституційна структура міжнародного фінансового ринку. Сутність і основні характеристики міжнародного фінансового ринку і його структурних складових. Відмінні особливості міжнародних ринків: валютних, кредитних, ринку прав власності і ринку деривативів. Фінансові центри розвинених країн та країн, що розвиваються, і офшорні фінансові центри. Формування і розвиток своринку. Поняття ринку євровалот. Історія і передумови створення ринку євровалот, його складові: ринок євродепозитів, єврокредитів і єврооблігацій. Розширення принципів функціонування своринку на нові регіони й нові валюти. Відсутність державного регулювання – головна причина привабливості своринку. Порівняльний аналіз депозитних ставок і кредитних ставок на різних ринках. Функції своринку і особливості його основних сегментів.

Тема 6. Валютні ринки і валютні операції

Сутність валютних ринків і механізм їхнього функціонування. Поняття валютного ринку. Механізм функціонування валютних ринків та їхні функції. Види валютних ринків: міжнародні, регіональні і національні, біржові та не біржові валютні ринки. Формування основних світових валютних центрів, їхня роль у світовій валютній системі, спеціалізація валютних ринків. Інституційні учасники міжнародних валютних ринків. Поняття валютного курсу, чинники, які його формують. Прямі, непрямі котирування валют, крос-курс. Види валютних операцій на міжнародних валютних ринках. Торгівля валютою на валютних ринках, поняття валютних позицій, їхні види. Сутність валютної операції, її види: наявна і термінова валютна операція. Сфера застосування наявних і термінових валютних операцій. Валютний арбітраж, його види; просторовий, часовий, конверсійний, процентний, його роль на валютних ринках. Формування термінового валютного курсу у разі прямого і непрямого котирування. Зростання масштабів операцій на валютних ринках і сучасні тенденції їхнього розвитку.

Тема 7. Міжнародний фондовий ринок

Сутність та класифікація міжнародного фондового ринку. Поняття міжнародного фондового ринку. Валютна структура ринку цінних паперів. Основні напрями розвитку міжнародного ринку цінних паперів. Особливості функціонування глобальних, міжнародних, регіональних ринків цінних паперів. Міжнародні ринки облігацій. Поняття міжнародних облігацій. Учасники ринку міжнародних облігацій. Оцінка та рейтинг на ринку міжнародних облігацій. Іноземні облігації, емісія та обіг. Основні інструменти ринку єврооблігацій. Розвиток ринку єврооблігацій. Торгівля єврооблігаціями. Ринки глобальних облігацій. Міжнародний ринок акцій. Ринок міжнародних акцій. Еволюція ринку акцій. Іноземні акції та євроакції. Фактори розвитку євроакцій. Загальна характеристика депозитарних розписок. Переваги фінансування та інвестування через механізм депозитарних розписок. Міжнародні та світові індекси акцій.

Тема 8. Міжнародний ринок дорогоцінних металів

Сутність та види ринків дорогоцінних металів. Поняття «дорогоцінний метал» та його роль у формуванні міжнародних фінансових ринків. Види, класифікація. Роль дорогоцінних металів в формуванні резервів держави, іноземних та транснаціональних банків. Аналіз особливостей використання дорогоцінних металів у фінансовій системі країн та міжнародних фінансах. Розвиток ринків дорогоцінних металів. Основні етапи розвитку ринків дорогоцінних металів на різноманітних міжнародних фінансових ринках. Особливості глобалізаційних процесів на ринках дорогоцінних металів. Перспективи розвитку. Операції з дорогоцінними металами. Організація біржових та банківських операцій з дорогоцінними металами. Формування системи національних та міжнародних ринків дорогоцінних металів і посилення ролі в міжнародних фінансах.

Тема 9. Міжнародний ринок похідних цінних паперів (деривативів)

Сутність та види похідних цінних паперів. Поняття похідних цінних паперів на міжнародних ринках. Біржові і позабіржові види похідних цінних паперів: ф'ючерси, свопи, опціони і їх модифікації. Їх можливості, області застосування, принципи формування ринкової вартості на міжнародних ринках. Тенденції розвитку глобальних, міжнародних, регіональних і національних ринків похідних цінних паперів. Синтетичні похідні цінні папери. Сутність синтетичних похідних цінних паперів на міжнародному ринку. Типові умови контрактів

Тема 10. Міжнародний ринок банківських кредитів. Заборгованість у системі міжнародних фінансів

Форми та види міжнародного кредитування. Класифікація міжнародного кредиту. Експортні кредити. Комерційні кредити. Суб'єкти та інструменти міжнародного ринку банківських кредитів. Ціна активу на міжнародному ринку банківських кредитів. Ставки Лібор і прайм-тайм. Сутність міжнародного кредиту, формування його вартості на міжнародних ринках. Класифікація видів міжнародного кредиту. Відмінні

особливості фірмового та банківського міжнародних кредитів. Сучасні форми кредитування експортних та імпорتنих операцій. Суб'єкти міжнародних кредитних ринків. Синдиковані єврокредити. Поняття синдикованого кредиту. Синдиковані або консорціальні кредити і їхні можливості. Процедура синдикуювання кредиту. Ціна синдикованого кредиту і винагорода учасників. Розвиток сучасних форм кредитування. Короткострокове кредитування фірм шляхом обліку банками векселів – конвенційний і конфіденційний факторинг. Форфейтинг як середньостроковий експортний факторинг без права регресу, який оформлюється серією простих авальованих векселів. Лізинг, його види, можливості, тенденції розвитку міжнародного лізингового ринку. Переваги і недоліки цих форм кредитування. Ринок несек'юритизованих кредитів. Сучасні форми зовнішніх державних запозичень: безоблігаційна і облігаційна форма, їхні недоліки та переваги. Двосторонні міжнародні кредити. Багатосторонні кредити. Цільові позики. Синдиковані кредити. Дефолт за державними зобов'язаннями. Зовнішня заборгованість у системі міжнародних фінансів. Поняття «зовнішній борг» і його компоненти: «довгостроковий борг», «короткострокові борги», «заборгованість перед МВФ». Основні аналітичні показники, що характеризують зовнішню заборгованість країн. Основні елементи сучасної міжнародної заборгованості. Методика Всесвітнього банку для аналізу зовнішнього боргу країни. Основні індикатори заборгованості. Суб'єкти міжнародної заборгованості країн та їхні кредитори. Взаємовідносини кредиторів і боржників на міжнародних ринках. Криза міжнародної заборгованості та її глобальний характер. Еволюція поглядів на методи подолання кризи міжнародної заборгованості з боку кредиторів і боржників. Сутність реструктуризації, напрями реструктуризації боргу країн, що розвиваються, для подолання заборгованості. Вторинний ринок зовнішніх боргів.

Тема 11. Міжнародна банківська справа

Структура міжнародної мережі банку. Поняття міжнародної банківської діяльності – банкінг. Структурні підрозділи міжнародного банку: міжнародний департамент або зовнішньоекономічне управління у вітчизняному банку, підрозділ за кордоном або представництво; закордонний філіал, агентство, дочірній або сумісний банк. Вибір форми здійснення залежно від масштабів діяльності міжнародного банку і витрат за організацією. Міжнародні офшорні і офшорно-ошорні структури комерційних банків. Організаційні структури міжнародного банку: офшорні філіали або шелл-філіали, філіали провідних банків, що відкриті в офшорних зонах. Їх роль у залученні міжнародного капіталу з офшорних зон, принципи функціонування. Дочірні банки і Едж корпорації, задачі розширення міжнародних операцій, законодавство з їх організації. Міжнародні банківські одиниці і дочірні банки. Особливості створення і управління міжнародними банківськими одиницями. Можливості міжнародних банків з організації зарубіжних і сумісних банків, їх відмінні особливості в управлінні. Вигода місцевих організаторів банку. Міжнародна діяльність банків-кореспондентів. Міжнародні кореспондентські відносини банків на основі кореспондентського договору. Мета міжнародних кореспондентських відносин банків, причини створення і переваги функціонування. Організація міжнародної кореспондентської мережі. Надання банкам-кореспондентам повного комплексу фінансових послуг. Передача банками один одному «книги підписів» офіційних осіб і конфіденційних тестових ключів для визначення достовірності електронних послань. Валютні операції міжнародних банків: валютні форварди. Сутність і призначення форвардних контрактів на покупку і на продаж валюти. Фіксовані і опціонні валютні форвардні контракти. Терміни висновку форвардних контрактів. Техніка здійснення закриття форварда. Продовження форвардів і визначення курсу продовження у відповідності з діагональним правилом. Валютні свопи, процентні ставки за ними. Валютні операції міжнародних банків: валютні опціони. Поняття валютного опціону, його відмінності від форвардного валютного контракту. Опціон на покупку і опціон на продаж. Ціна виконання опціону, особливості американських і європейських опціонів. Валютні опціони, що перехрещуються, сфера їх застосування. Опціонні модифікації і їх можливості.

Тема 12. Фінанси транснаціональних компаній

Роль транснаціональних компаній (ТНК) у світовій фінансовій системі. Роль ТНК на міжнародному фінансовому ринку. Диверсифікація фінансових потоків, значні об'єми валютних резервів, внутрішньокорпоративних платежів, міжнародних інвестицій, висока частка злиття і поглинань – особливості, властиві фінансам ТНК. Управління міжнародними фінансовими потоками в ТНК. Поняття фінансової структури ТНК в управлінні міжнародними фінансовими потоками. Основні явища, що характеризують особливості фінансової системи ТНК. Централізоване і децентралізоване фінансове управління ТНК, його переваги і недоліки під час управління. Функції фінансових менеджерів ТНК з управління міжнародними фінансовими потоками. Управління конверсійним валютним ризиком ТНК. Сутність валютного ризику, його види. Приватні та державні ризикозахисні заходи щодо зниження ступеня валютного ризику. Переваги ТНК при управлінні валютним ризиком. Системи оцінки валютного ризику, які застосовуються ТНК. Сутність і види внутрішніх і зовнішніх методів управління конверсійним ризиком ТНК на міжнародних ринках. Управління трансляційним ризиком ТНК. Поняття трансляційного або бухгалтерського валютного ризику ТНК, сфера його застосування. Вибір курсу трансляції консолідованої звітності ТНК. Внутрішні і зовнішні методи управління ризиком трансляції, які застосовуються на міжнародних ринках. Відмінності внутрішніх методів управління конверсійним валютним ризиком від трансляційного. Селективний підхід в управлінні валютними ризиками. Внутрішньокорпоративне кредитування ТНК. Сутність і роль внутрішньокорпоративного кредитування ТНК. Види внутрішньокорпоративних кредитів: прямих компенсаційний, паралельний і торговий, техніка їх здійснення, застосування в практиці ТНК. Вартість наданих кредитних ресурсів. Банківське кредитування транснаціональних корпорацій. Кредити банків, що самоліквідуються, визначення вартості кредитних ресурсів. Кредитні лінії, револьверні лінії, їх можливості. Кредитування на основі овердрафту. Вибір форм кредитування з урахуванням операційних витрат і рівня кредитного і процентного ризиків.

Тема 13. Короткострокові і довгострокові активи міжнародних компаній і управління ними

Внутрішньокорпоративне управління валютними потоками. Методи внутрішньокорпоративного управління валютними потоками. Короткостроковий інвестиційний портфель міжнародної корпорації. Вибір найвигідніших інвестиційних інструментів здійснюється менеджментом ТНК з урахуванням премії за ризик і величину операційних витрат, які пов'язані з розміщенням коштів за кордоном. Короткострокові кредити і потоки валютних коштів міжнародних корпорацій. Принципи короткострокового портфельного менеджменту ТНК. Міжнародні портфельні інвестиції.

Тема 14. Міжнародне оподаткування і страхування

Сутність та форми міжнародного оподаткування. Поняття міжнародного оподаткування, види податків в окремих країнах. Національні податкові юрисдикції. Податкові угоди. Податки як інструмент регулювання міжнародних потоків капіталу. Податки як інструмент регулювання виробничо-комерційної діяльності, що має глобальні наслідки. Фактори формування сучасної системи оподаткування. Специфіка оподаткування різноманітних регіонів. Страхування як складова світової фінансової системи. Еволюція страхування. Страхові операції та інвестиційний потенціал страхової галузі. Ринки страхування. Узагальнений макроекономічний показник рівня розвитку страхування. Вплив глобалізації та інтернаціоналізації на страхування.

Тема 15. Україна у світовому фінансовому ринку

Інтеграція України в систему міжнародних фінансів. Пріоритети щодо залучення прямих іноземних інвестицій як основний напрям інтеграції України в міжнародну систему. Розширення валютних операцій комерційних банків України. Розвиток міжнародного ринку лізингу України. Україна у фінансовій системі злиття і поглинань ТНК. Посилення позицій України на міжнародному і європейському фондовому ринках. Взаємовідносини України і Міжнародних фінансових організацій. Співпраця України з МВФ, МБРР, Групою Всесвітнього банку. Стратегія допомоги Україні Групою Всесвітнього банку. Міжнародні проекти України з Міжнародною фінансовою корпорацією.

2.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»

Програма дисципліни

Тема 1. Міжнародний маркетинг: загальний огляд

Інтернаціоналізація комерційної діяльності. Вплив процесу інтеграції України у світове економічне співтовариство. Сутність та особливості міжнародного маркетингу. Фактори стимулювання входження підприємства в зовнішній ринок. Фази входження підприємства в міжнародний ринок: разовий експорт, інтенсивні експортні продажі, експортний маркетинг, міжнародний маркетинг, мультинаціональний маркетинг, глобальний маркетинг. Основні умови ефективної міжнародної комерційної діяльності. Стратегія глобального маркетингу. Організація маркетингу на зовнішньому ринку. Чинники, від яких залежить організаційна структура міжнародної маркетингової служби. Ухвалення рішення про передавання маркетингових функцій спеціальним організаціям. Типи маркетингових організацій у зарубіжних країнах. Ефективність міжнародної маркетингової діяльності. Методи оцінювання ефективності міжнародної маркетингової діяльності.

Тема 2. Міжнародне середовище: економічний аспект

Діагностика міжнародного економічного середовища. Поняття середовища міжнародного бізнесу. Економічна інтеграція країн. Критерії оцінювання факторів середовища міжнародного маркетингу. Види та оцінювання ризиків. Оцінювання загальногосподарської кон'юнктури зарубіжного ринку: тип економіки, темпи економічного зростання, вільні економічні зони. Проблема якості в міжнародному бізнесі. Аналіз можливої реакції компанії на зміни середовища міжнародного маркетингу.

Тема 3. Соціально-культурне середовище міжнародного маркетингу

Складові зовнішнього середовища міжнародного маркетингу. Склад соціально-культурного середовища міжнародного маркетингу. Ступінь впливу соціально-культурного середовища на поведінку споживачів у різних країнах. Залежність плану міжнародного маркетингу від моделей поведінки споживачів у різних країнах. Історія розвитку конс'юмеризму в різних країнах. Особливості правового захисту споживачів у міжнародному маркетингу. Вплив громадських організацій на поведінку споживачів. Міжнародні системи маркування товарів, що показують безпечність товарів. Мотивація споживача. Абстрактні та матеріальні компоненти культури в різних країнах. Соціальний статус споживачів у різних країнах. Індекс статусу Колмена.

Тема 4. Міжнародне політико-правове середовище

Міжнародне політико-правове середовище: політичний клімат, уряд, національний суверенітет, національна безпека, добробут і престиж, групи тиску, втручання уряду в бізнес, захист внутрішнього ринку, нетарифні бар'єри, умови власності, умови діяльності, субсидії. Оцінювання політико-правового середовища. Види правових систем. Патентне та антимонопольне законодавство в міжнародній практиці.

Тема 5. Міжнародні маркетингові дослідження

Джерела інформації для вивчення міжнародних ринків. Етапи міжнародного маркетингового дослідження. Методи отримання та опрацювання маркетингової інформації в міжнародному маркетингу. Основні розбіжності, які необхідно врахувати для порівнянності результатів (мови, культурні цінності, модель споживання, вибрані для дослідження групи і сегменти, соціально-економічні умови, зовнішнє середовище маркетингу, джерела інформації, проблеми валютного характеру). Організаційні проблеми міжнародного маркетингу. Міжнародний кодекс Міжнародної торгової палати і Європейського товариства з вивчення громадської думки і маркетингу з практики маркетингових і соціальних досліджень. Міжнародні маркетингові дослідження в мережі Інтернет. Переваги та недоліки використання сучасних мультимедійних технологій у міжнародних маркетингових дослідженнях.

Тема 6. Сегментація світового ринку

Сутність та особливості сегментації міжнародного ринку. Критерії та фактори сегментації міжнародних ринків. Порядок семикрової сегментації ринку. Оцінювання розмірів і можливостей сегментів. Особливості аналізу та вибору цільових сегментів міжнародних ринків. Вибір стратегії охоплення міжнародних ринків. Вибір способу позиціонування товару на міжнародному ринку.

Тема 7. Вибір зарубіжних ринків

Методологія вибору зарубіжних ринків. Попереднє оцінювання конкурентних позицій підприємства на міжнародному ринку. Чотириступінчаста модель вибору міжнародного ринку. Складові показника привабливості міжнародних ринків. Етапи відбору зарубіжних ринків. Використання методу експертних оцінок для вибору цільового ринку. Оцінювання конкурентного потенціалу бізнес-партнерів на міжнародних ринках. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства на міжнародних ринках. Оцінювання впливу зовнішніх факторів на конкурентоспроможність фірми на світовому ринку.

Тема 8. Моделі входження у зовнішній ринок

Реактивні та проактивні мотиви входження підприємства в зовнішній ринок. Способи виходу в зовнішній ринок. Форми організації міжнародного підприємництва. Особливості та етапи створення підприємства з іноземними партнерами. Передача технологій як форма входження в зовнішній ринок. Особливості міжнародної ліцензійної торгівлі. Франчайзинг як форма партнерства із зарубіжними фірмами.

Тема 9. Міжнародний маркетинговий комплекс: товарна політика

Товар на міжнародному ринку. Життєвий цикл товару (ЖЦТ) на міжнародному ринку та його особливості. Стандартизація і диференціація товару. Переваги і недоліки стандартизації товару. Основні фактори, що визначають міжнародну товарну політику: мета фірми; ринки та їх вимоги; ресурси фірми; характер товару. Варіанти міжнародної товарної політики. Сервісне обслуговування в міжнародній маркетинговій політиці.

Тема 10. Міжнародні канали розподілу

Особливості організації розподілу на міжнародному ринку. Чинники, що позитивно чи негативно впливають на процес розподілу товарів на світовому ринку. Особливості каналів розподілу на міжнародних ринках. Товарорух на світових ринках. Типи каналів товароруху. Основні фактори впливу на вибір каналів товароруху. Зміна умов збутових угод на зовнішніх ринках. Взаємодія бізнес-партнерів у зарубіжних торговельних мережах. Організація товароруху на зовнішньому ринку.

Тема 11. Міжнародні маркетингові комунікації

Система маркетингових комунікацій, її місце в комплексі міжнародного маркетингу. Інструменти комунікаційної політики фірми в зовнішньоекономічній діяльності. Особливості вибору інструментів комунікаційної політики на зовнішньому ринку. Роль і місце реклами в міжнародному маркетингу. Проблеми розробки та здійснення рекламної кампанії на зовнішньому ринку. Вибір засобів комунікацій у міжнародному маркетингу. Можливості реклами в Інтернеті для здійснення глобального маркетингу. Правовий захист елементів брендингу у світовому масштабі. Етапи планування міжнародної рекламної кампанії. Регулювання рекламної діяльності. Об'єкти і суб'єкти регулювання. Правові засади регулювання міжнародної рекламної діяльності. Міжнародний кодекс рекламної практики. Особливості законодавств різних країн про рекламу.

Тема 12. Міжнародна цінова політика

Чинники, що визначають цінову політику фірми на міжнародному ринку. Цінові стратегії на міжнародному ринку. Процес розробки

цінової політики підприємства. Особливості встановлення експортних цін. Порядок розрахунку експортної ціни товару. Митні тарифи і платежі.

2.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ» Програма дисципліни

Тема 1. Об'єктивні основи, сутність та еволюція ТНК

Поняття ТНК. Критерії та проблеми визначення. Загальні передумови виникнення і розвитку ТНК. Етапи становлення ТНК та їх особливості. Фактори росту та обмеження діяльності ТНК.

Тема 2. Основні теорії та моделі ТНК

Загальна характеристика еволюції розвитку економічної думки щодо ТНК. Теорія монополістичної конкуренції і її модифікації. Теорія інтерналізації. Горизонтальна та вертикальна інтеграції. Теорія циклу життя продукту. Еклектична парадигма Дж. Даннінга. Модель конкурентних переваг країн М. Портера. Макроекономічні підходи до аналізу ТНК. Оцінка релевантності теорії ТНК до сучасної практики міжнародного бізнесу.

Тема 3. Особливості транснаціоналізації світової економіки в сучасних умовах

Суть і основні риси транснаціоналізації. Фактори, що зумовлюють посилення ролі ТНК у сучасних умовах. Найбільші ТНК та економічний поділ світу між ними. Загальна характеристика та особливості експансії ТНК до різних регіонів (країн). Роль ТНК у зміні сил в «тріаді». ТНК у країнах, що розвиваються. Зміни в галузевій структурі операцій ТНК. Секторальний поділ світового ринку. Масштаби, форми та напрями діяльності ТНК, які походять з країн, що розвиваються. Відмітні риси провідних ТНК країн, що розвиваються. Транснаціоналізація середніх і малих фірм. ТНК і формування всесвітнього господарства. ТНК та глобальні проблеми. Перспективи розвитку ТНК в наступному столітті.

Тема 4. Основні форми взаємодії ТНК із зовнішнім ринком

Транснаціональні корпорації і міжнародна торгівля. ТНК і прями та портфельні інвестиції. ТНК і вивіз їх позичкового капіталу. Суперечності і наслідки діяльності транснаціональних банків (ТНБ). Проблема заборгованості у країнах, що розвиваються, та шляхи її вирішення. ТНК і передача технологій.

Тема 5. Внутрішньофірмові основи та особливості діяльності ТНК

Формування, реалізація та еволюція стратегій ТНК. Модифікація організаційних структур ТНК. Стратегічні альянси ТНК. Фінанси ТНК і проблеми контролю в міжнародних корпораціях. Особливості управління виробничою діяльністю в ТНК. Специфіка управління персоналом у ТНК. Особливості маркетингових досліджень у ТНК. Соціальні та естетичні аспекти діяльності ТНК.

Тема 6. Проблеми взаємодії ТНК з національними економічними системами

Співвідношення інтересів ТНК, країн базування та реципієнтів. Загальна характеристика впливу діяльності ТНК на економіку країн базування. Загальна характеристика впливу діяльності ТНК на економіку країн, що приймають. Вплив ТНК на динаміку економічного зростання. Вплив ТНК на процес капіталоутворення. Дезінвестиції ТНК. ТНК і структурні зрушення в економіці країн, що приймають. ТНК і проблема зайнятості. Вплив ТНК на розвиток людських ресурсів. ТНК і контроль економіки. Соціально-політичні аспекти впливу ТНК на економіку країн-реципієнтів. Соціально-етичні аспекти впливу ТНК на економіку країн-реципієнтів. Інші важливі аспекти впливу ТНК на економіку країн, що приймають.

Тема 7. Регулювання діяльності ТНК

Сутність і необхідність регулювання діяльності ТНК у сучасних умовах. Цілі, методи та інструменти регулювання діяльності ТНК державами-реципієнтами. Різні моделі державної політики щодо допуску ТНК до національної економіки. Еволюція регулювання діяльності ТНК на міжнародному рівні. Діалектика дво- та багатостороннього регулювання. Регулювання діяльності ТНК ООН та іншими міжнародними організаціями. Особливості регулювання ТНК у ЄС.

Тема 8. ТНК в Україні та країнах СНД

Масштаби та напрями діяльності ТНК у країнах СНД. Організаційно-правові та функціональні особливості діяльності ТНК у країнах СНД. Іноземні корпорації в Україні, їх відмітні риси та особливості функціонування. Розвиток спільного підприємства як основна форма організації діяльності зарубіжних корпорацій в Україні. Особливості національної політики щодо ТНК та іноземних інвестицій. Подальші перспективи відносин України з ТНК.

2.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ» Програма дисципліни

Тема 1. Загальні визначення, завдання та принципи діяльності міжнародних організацій

Проблема класифікації. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права. Проблеми класифікації міжнародних організацій. Міжнародні організації в умовах глобалізації. Нові форми та структури державних та недержавних об'єднань. Історія створення та функціонування міжнародних організацій. Ліга Націй та її роль. Позитивні та негативні аспекти діяльності Ліги Націй. Україна в міжнародних організаціях до і після незалежності. Історіографія проблеми.

Тема 2. Універсальні організації

Організації системи ООН. Спеціалізовані установи ООН: загальна характеристика. Економічні та фінансові спеціалізовані установи ООН. ЮНЕСКО. Інші універсальні організації. Загальна характеристика та утворення ООН. Конференція в Сан-Франциско. Прийняття статуту ООН. Структура ООН. Цілі й принципи. Процедура і правила голосування в Раді Безпеки і Генеральній Асамблеї. Фінансові проблеми ООН. Роль ООН у міжнародному розвитку, розв'язанні проблем війни і миру. Боротьба проти міжнародного тероризму. Інституційні механізми підтримки миру та безпеки. ООН і проблема охорони навколишнього середовища. ООН – головний форум багатосторонньої дипломатії. Проблеми реформування ООН. Україна і ООН. ЮНЕСКО. Основні форми діяльності та співробітництва з Україною. Міжнародне агентство з атомної енергії. Інші універсальні організації: Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ), Міжнародна організація з міграції (МОМ), Всесвітня туристична організація (ВТО), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ).

Тема 3. Міжнародні організації євразійського простору

Інституційні структури ЄС. НАТО: мета, структура та еволюція. ОБСЄ та її роль в системі європейської безпеки. Рада Європи,

організаційна структура та ін. Особливості формування регіональних організацій у повоєнний період. Географічний фактор і практика. Протистояння універсализму і регіоналізму. Статут ООН і регіоналізм. Класифікація регіональних організацій. Багатоцільові регіональні організації. Особливості формування регіональних організацій в післявоєнний період. Міжнародні організації євразійського простору. ЄС, Рада ЄС, Європейська Комісія, Парламент, Суд. Відносини України та ЄС. Організація Північноатлантичного Договору: мета створення, цілі, інституційна структура. Відносини України та НАТО. Організація безпеки та співробітництва в Європі. Гельсінський процес. Організаційна структура ОБСЄ та роль у врегулюванні конфліктів. Рада Європи та Парламентська Асамблея.

Тема 4. Регіональні організації Центральної та Східної Європи та пострадянського простору

Центральноевропейська ініціатива (ЦЕІ). Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Європа регіонів. Сврорегіон «Буг», Карпатський єврорегіон та ін. Участь України в діяльності єврорегіонів. Співдружність Незалежних Держав. ГУАМ. Інші регіональні організації пострадянського простору. Митний союз. ЄвроАзЄС, Єдиний економічний простір (ЄЕП). Позиція України щодо регіональних організацій пострадянського простору.

Тема 5. Регіональні організації Азійсько-Тихоокеанського регіону, Африки, Північної та Південної Америки

Ліга Арабських держав (Арабська Ліга). Основи єдності і суперечності в Лізі. Мета створення та основні напрямки діяльності Ради співробітництва держав Перської затоки. Мета діяльності та організаційна структура. Економічна політика та фінансово-інвестиційна діяльність. Зовнішньополітична та військово-політична діяльність. Організація «Ісламська конференція», Організація країн – експортерів нафти (ОПЕК), Асоціація країн південно-східної Азії (АСЕАН), Північно-американська зона вільної торгівлі (НАФТА), Південний спільний ринок (МЕРКОСУР), Андська спільнота націй (АСН), Організація Американських держав (ОАД).

Тема 6. Світова Організація торгівлі (СОТ). Мета створення, організаційна структура та кредитна політика МВФ та Світового Банку

Світова Організація торгівлі. Організаційна структура, сфера діяльності та функції. Процедура вступу. Нелегкий шлях України до СОТ. Наслідки вступу. Міжнародний валютний фонд. Цілі. Керівні органи. Функції. Принципи й умови надання кредитів. Загальна оцінка діяльності МВФ. Україна і МВФ. Всесвітній банк. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК) і Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Цілі. Основні принципи й умови надання позик і технічної допомоги. Керівні органи. Україна і МБРР.

Тема 7. Завдання, організаційні засади діяльності та інституційні особливості основних неурядових організацій

Роль неурядових організацій у сучасному світі. Характерні риси організацій. Класифікація та статус неурядових організацій. Джерела фінансування. ЗМІ. Громадянське суспільство та неурядові організації. Кількісні і якісні характеристики неурядових організацій. Участь неурядових міжнародних організацій у світовій політиці. Глобальні проблеми та неурядові структури. Антиглобалізм. Неурядові міжнародні організації і система ООН.

2.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»

Програма дисципліни

Тема 1. Сутність і особливості міжнародної економічної діяльності

Сутність, основні принципи і види міжнародної економічної діяльності (МЕД). Відкрита економіка: сутність, основні риси та показники. Критерії відкритості країн із перехідними економіками. Оцінка розвитку МЕД в системі відкритої економіки України. Платіжний баланс як показник ступеня інтенсивності та ефективності розвитку міжнародної економічної діяльності: його сутність та структура. Аналіз та оцінювання структури та динаміки платіжного балансу України.

Тема 2. Суб'єкти міжнародних економічних операцій в Україні

Критерії класифікації суб'єктів МЕД. Класифікація суб'єктів МЕД за рівнем економічної взаємодії та характером економічних інтересів. Суб'єкти МЕД на мікроекономічному рівні. Підприємства як основні суб'єкти МЕД: цілі та основні напрями діяльності. Суб'єкти МЕД на макроекономічному рівні. Основні органи, які здійснюють регулювання МЕД. Суб'єкти наддержавного рівня регулювання МЕД. Міжнародні економічні організації як суб'єкти наддержавного рівня: цілі та основні напрями їх діяльності. Роль міжнародних економічних організацій у вирішенні глобальних проблем світової економіки.

Тема 3. Експорт і імпорт товарів

Основні факторні передумови участі України в міжнародній торгівлі. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі товарами та місце України на світових товарних ринках. Експортна політика України. Галузеві та геополітичні пріоритети розвитку зовнішньої торгівлі України. Аналіз та оцінювання товарної та географічної структури зовнішньої торгівлі України. Імпортна політика України. Особливості сучасної імпоротної політики України. Аналіз динаміки та структури імпорту. Напрями оптимізації імпоротної діяльності в Україні.

Тема 4. Особливості міжнародної торгівлі послугами в Україні

Сутність міжнародної торгівлі послугами. Види міжнародних послуг та їх класифікація. Структурно-галузеві компоненти системи міжнародної торгівлі послугами. Міжнародні послуги у сфері виробництва, кооперування та реклами. Міжнародний ринок послуг: сучасний стан та перспективи розвитку. Особливості формування міжнародного ринку послуг. Галузева та географічна структура міжнародного ринку послуг, тенденції його розвитку. Особливості становлення та розвитку ринку послуг в Україні. Особливості державного регулювання міжнародної торгівлі послугами в Україні: цілі, методи та інструменти.

Тема 5. Міжнародні інвестиційні, валютно-кредитні відносини України

Особливості міжнародного інвестування на сучасному етапі. Специфіка участі України в міжнародних ринках капіталів. Оцінка інвестиційного клімату в Україні. Роль ТНК у системі міжнародного інвестування. Типи та структура корпорацій в економічній діяльності міжнародного та національного рівнів. Сутність національної валютної та фінансово-кредитної політики. Регулювання валютно-фінансових операцій в Україні. Глобалізація фінансових ринків та світова криза заборгованості. Проблеми зовнішньої заборгованості України. Характерні ознаки еволюції державного зовнішнього боргу України. Оцінка ефективності використання кредитних ресурсів. Сучасна стратегія управління державним боргом України.

Тема 6. Україна на світових ринках праці та міжнародна трудова міграція

Сутність міжнародної міграції робочої сили. Класифікація складових, факторів та видів міжнародної міграції робочої сили. Аналіз наслідків міграції робочої сили для країн-експортерів, країн-імпортерів робочої сили та світової економіки у цілому. Міжнародний ринок праці: сучасний стан та перспективи розвитку. Основні центри концентрації робочої сили та напрями руху міжнародних міграційних процесів. Сучасні тенденції розвитку міжнародних міграційних процесів. Україна в міжнародних міграційних процесах. Формування та розвиток національного ринку праці. Особливості еміграційної та імміграційної політики України.

Тема 7. Міжнародний трансфер технологій та інноваційна політика в системі пріоритетів міжнародної економічної діяльності

Сутність та форми, канали міжнародного трансферу технологій. Комерційні та некомерційні форми міжнародного трансферу технологій. Особливості сучасного розвитку науково-технічного обміну. Науково-технічні зони в стратегії розвитку відкритої економіки. Необхідність і доцільність державного фінансування діяльності технологічних парків та технополісів. Світовий досвід функціонування науково-технічних зон. Аналіз діяльності технологічних парків в Україні. Особливості макроекономічної політики України в сфері науково-технічного співробітництва. Участь України у міжнародних науково-технічних програмах.

Тема 8. Регулювання міжнародної економічної діяльності України

Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки. Взаємозв'язок між державою та її міжнародним економічним середовищем. Інструменти прямого та непрямого впливу держави на розвиток світової економіки. Напрями впливу міжнародного співробітництва на національну економіку. Моделі відкритої економічної політики Р. Купера. Модель пасивної відповіді на зростаючу економічну взаємну залежність. «Експлуатаційний підхід». «Захисна відповідь». «Економічна агресія». Конструктивні заходи щодо узгодження систем регулювання міжнародних економічних відносин. Податкове регулювання як ефективний інструмент оптимізації механізму міжнародного співробітництва. Основні критерії оптимізації податкової системи України.

Тема 9. Особливості митного регулювання міжнародної торгівлі в Україні

Особливості регулювання зовнішньоторговельних операцій в Україні. Засоби підтримки національного товаровиробника. Економічні наслідки запровадження митного тарифу для національних виробників, споживачів та економіки в цілому. Нетарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Квотування та ліцензування в Україні. Сучасна протекціоністська політика. Відносини України з міжнародними інститутами регулювання торгівлі – Світовою організацією торгівлі (СОТ), Конференцією ООН з торгівлі й розвитку (ЮНКТАД), Комісією ООН з прав міжнародної торгівлі (ЮНСПТРАЛ), Міжнародним торговельним центром (МТЦ).

Тема 10. Міжнародні комерційні операції

Сутність та класифікація міжнародних комерційних операцій. Експортно-імпорتنі операції. Прямі та опосередковані експортно-імпорتنі операції. Реекспорт та реімпорт. Поняття та форми товарообмінних операцій. Бартерні операції. Торговельні компенсаційні угоди. Промислові компенсаційні операції. Значення міжнародних товарообмінних операцій для економіки України на сучасному етапі. Зовнішньоторговельний контракт як основа здійснення міжнародних комерційних операцій.

Тема 11. Україна у світових інтеграційних процесах

Економічна інтеграція як фактор розвитку міжнародної економічної діяльності України. Сучасний напрям міжнародної інтеграційної політики України. Основні завдання та умови європейської інтеграції України. Європейський вектор міжнародного економічного співробітництва України. Основні цілі та умови реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Транскордонне співробітництво України на сучасному етапі: проблеми та перспективи розвитку. Передумови виникнення та розвитку транскордонного співробітництва в Україні та інших європейських країнах.

Тема 12. Глобальний контекст міжнародного економічного співробітництва

Розвиток процесів інтернаціоналізації на сучасному етапі. Форми соціально-економічної інтернаціоналізації: глобалізація і регіоналізація. Сутність, основні етапи, форми економічної глобалізації. Особливості сучасної економічної глобалізації. Показники розвитку економічної глобалізації. Наслідки глобалізації для окремих країн і регіонів. Особливості сучасної гео економічної моделі розвитку України в міжнародному контексті. Аналіз гео економічних моделей розвитку з урахуванням специфічних рис трансформаційних зрушень у національних економіках транзитивних країн.

3. Контрольні питання для вступників, складені на підставі пропонованих програм

3.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»

1. Роль фінансових інститутів на міжнародному фінансовому ринку в умовах глобалізації.
2. Вплив офшорних центрів на розвиток світового валютного ринку.
3. Еволюція підходів кредиторів до вирішення проблеми зовнішньої заборгованості країн, що розвиваються. Механізми реструктуризації боргу.
4. Роль показників оцінки платоспроможності країни та її здатність обслуговувати зовнішній борг.
5. Сутність свопу.
6. Державне та ринкове регулювання міжнародних валютних відносин, прямого й непрямого регулювання міжнародних валютних відносин.
7. Роль валютної політики, і форми її здійснення.
8. Мета валютних обмежень щодо поточних операцій.
9. Критерії валютно-фінансової інтеграції та її ознаки.
10. Сутність акредитивної операції.
11. Зміст інкасової операції.
12. Сутність концепції економічної рівноваги платіжного балансу.
13. Структура міжнародного фінансового ринку та його елементи.
14. Способи фіксації валютних курсів.
15. Джерело прибутку валютного арбітражу, його мета.
16. Сутність термінових валютних операцій і операцій спот.
17. Форвардні й опціонні операції.
18. Економічна сутність євrorинку цінних паперів.
19. Сутність банківського кредиту, його класифікація та форми. Особливості встановлення процентної ставки.
20. Стандартна терміновість ф'ючерсних операцій.
21. Позиція України в МВФ. Вимоги МВФ як позичальника.
22. Функції операції своп.
23. Електронні платіжні системи, що використовуються банками.
24. Концептуальні принципи оподаткування ТНК.
25. Основні типи податкових гаваней на світовому ринку.
26. Причиною виникнення страхування. Чи існує державне страхування експортних кредитів в Україні.
27. Відмінність валютної спекуляції від хеджування на міжнародних ринках.
28. Етапи еволюції страхування на міжнародних ринках, в Україні.

29. Методи регулювання страхової діяльності на міжнародному рівні.
30. Роль міжнародних компаній у формуванні інвестиційного ресурсу.

3.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»

1. Сучасна концепція міжнародного маркетингу, особливості підприємництва в міжнародному середовищі.
2. Неоколоніалізм, економічна незалежність держави, економічна безпека країни.
3. Види макроінтеграційних угруповань.
4. Причини та методи входження компаній в зарубіжні ринки.
5. Основні критерії аналізу міжнародного маркетингового середовища.
6. Види ризиків, що впливають на маркетингову діяльність.
7. Інтелектуальні права власності.
8. Оцінка загальногосподарської кон'юнктури зарубіжного ринку.
9. Схема аналізу соціально-культурного середовища зарубіжного ринку та шляхів подолання соціально-культурних суперечностей у вирішенні маркетингових завдань.
10. Методика маркетингового дослідження міжнародного середовища промислових і споживчих ринків.
11. Види стратегії фірми на міжнародному ринку.
12. Можливі прояви конкурентної політики компанії залежно від рівнів конкурентної агресивності.
13. Визначення національного детермінантного ромба та кластерів підтримувальних галузей.
14. Методи поточного планування на міжнародному ринку.
15. Культурна адаптація продукту і фізична адаптація продукту до умов зарубіжного ринку.
16. Особливості формування вітчизняної, інтернаціональної та глобальної продуктової стратегії.
17. Обов'язкові та додаткові вимоги до маркування міжнародних товарів.
18. Чинники впливу на формування міжнародної цінової політики.
19. Вплив базових умов контракту «Incoterms-2000» на рівень ціни міжнародного продукту.
20. Приклади стандартизації та адаптації ціни в міжнародному бізнесі.
21. Проблема контролю споживчих цін на товари, які компанія продає на зарубіжних ринках.
22. Державне регулювання цінової політики на зовнішньому ринку.
23. Проблеми просування товарів на зарубіжні ринки.
24. Стимулювання збуту міжнародних продуктів.
25. Найприйнятніші способи успішного просування промислових і споживчих товарів.
26. Відмінності між рекламою, пропагандою та PR, які використовуються у світовій практиці.
27. Приклади функціональних проявів реклами.
28. Умови ефективної реклами в міжнародному середовищі.
29. Можливі табу міжнародної реклами та варіанти вирішення проблеми.
30. Методи захисту торгової марки на ринку.

3.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ»

1. Розвиток та особливості діяльності ТНК у країнах СНД.
2. Масштаби, напрями, форми та особливості діяльності іноземних корпорацій в Україні.
3. Створення спільного підприємства як одна з важливих форм налагодження інвестиційного співробітництва з іноземними підприємствами.
4. Подальші перспективи відносин України з ТНК.
5. Пріоритети в політиці ТНК щодо здійснення операцій в тих чи інших країнах СНД.
6. Найпоширеніші у країнах колишнього СРСР форми діяльності ТНК.
7. Особливості національної політики України щодо ТНК.
8. Перспективи розвитку спільних підприємств в Україні порівняно з іншими інвестиційними формами співробітництва (наприклад, створенням 100 % іноземних філіалів).
9. Поняття ТНК. Критерії та проблеми визначення.
10. Загальні передумови виникнення та розвитку ТНК.
11. Загальна характеристика еволюції розвитку економічної думки щодо ТНК.
12. Теорія монополістичної конкуренції та її модифікації.
13. Теорія інтерналізації. Горизонтальна та вертикальна інтеграція.
14. Теорія циклу життя продукту.
15. Еклектична парадигма Дж. Даннінга.
16. Модель конкурентних переваг країн М. Портера.
17. Макроекономічні підходи до аналізу ТНК.
18. Масштаби, форми та напрями діяльності ТНК, які походять з країн, що розвиваються.
19. Транснаціоналізація середніх і малих фірм.
20. Суперечності та наслідки діяльності транснаціональних банків (ТНБ).
21. Специфіка управління персоналом у ТНК.
22. Особливості маркетингових досліджень у ТНК.
23. Соціальні та естетичні аспекти діяльності ТНК.
24. Дезінвестиції ТНК.
25. ТНК і структурні зрушення в економіці країн, що приймають.
26. ТНК і проблема зайнятості. Вплив ТНК на розвиток людських ресурсів.
27. Соціально-етичні аспекти впливу ТНК на економіку країн-реципієнтів.
28. Моделі державної політики щодо допуску ТНК до національної економіки.
29. Особливості регулювання ТНК у ЄС.
30. Розвиток спільного підприємства як основна форма організації діяльності зарубіжних корпорацій в Україні.

3.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

1. Загальні визначення міжнародних організацій. Проблема класифікації.
2. Міжнародні організації, як суб'єкти міжнародного права.
3. Історія створення та функціонування міжнародних організацій. Ліга Націй та її роль.
4. Універсальні організації. Спеціалізовані установи ООН.

5. Структура ООН. Цілі й принципи. Процедура і правила голосування в Раді Безпеки і Генеральній Асамблеї.
 6. ЮНЕСКО. Основні форми діяльності та співробітництва з Україною.
 7. Міжнародне агентство з атомної енергії.
 8. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ),
 9. Міжнародна організація з міграції (МОМ),
 10. Світова організація торгівлі (СОТ).
 11. Організаційна структура, сфера діяльності та функції СОТ. Процедура вступу.
 12. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ).
 13. Шенгенська зона.
 14. Маастрихтський договір у розвитку ЄС. Умови членства в ЄС.
 15. Реалії та перспективи вступу України до ЄС.
 16. Організація Північноатлантичного Договору: мета створення, цілі, інституційна структура.
 17. Організація з безпеки і співробітництва в Європі: організаційна структура та роль у врегулюванні конфліктів.
 18. Концепція всеохоплюючої безпеки ОБСЄ.
 19. Роль Ради Європи в сучасному світі.
 20. Центральноевропейська ініціатива (ЦЄІ). Створення і мета організації. Основні напрями діяльності.
 21. Організація Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Створення і мета. Інтереси України.
 22. Співдружність Незалежних Держав. Створення СНД: цілі, характер, суть.
 23. Організація Договору про колективну безпеку.
 24. ЄвроАзЄС, Єдиний економічний простір (ЄЕП).
 25. Ліга Арабських держав (Арабська Ліга). Історія формування. Цілі. Основні напрямки діяльності. Підсумки діяльності.
- Керівні органи.
26. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК).
 27. Асоціація країн південно-східної Азії (АСЕАН).
 28. Загальна оцінка діяльності МВФ. Україна і МВФ.
 29. Всесвітній банк. Міжнародний банк реконструкції і розвитку (МБРР), Міжнародна фінансова корпорація (МФК) і Міжнародна асоціація розвитку (МАР).
 30. Глобальні проблеми та неурядові структури. Антиглобалізм.

3.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»

1. Роль міжнародної економічної діяльності за сучасних умов трансформаційного розвитку України.
2. Види господарської діяльності, які можна вважати міжнародними за природою.
3. Принципові характеристики сучасної відкритої економіки.
4. Основні наслідки лібералізації міжнародної економічної діяльності.
5. Основні риси сучасної відкритої національної господарської системи.
6. Основні особливості участі України в системі міжнародної торгівлі.
7. Регулююча роль держави стосовно міжнародної торгівлі.
8. Причина того, що рух капіталів і торгівлю інколи розглядають як альтернативні моделі розвитку міжнародного співробітництва.
9. Основні засоби залучення державою фінансових ресурсів.
10. Основні функціональні риси міжнародних валютно-фінансових відносин.
11. Специфіка участі України в процесах міжнародної міграції робочої сили.
12. Основні умови та цілі міжнародного науково-технічного співробітництва для України.
13. Цілі міжнародної економічної діяльності на підприємницькому рівні.
14. Основні факторні передумови участі України в міжнародній торгівлі.
15. Природа реекспорту та реімпорту
16. Природа міжнародних товарообмінних операцій.
17. Основні види міжнародних товарообмінних операцій.
18. Основні форми розрахунків в міжнародній комерційній практиці.
19. Групи Інкотермс. Принцип формування груп та видів Інкотермс.
20. Критерії класифікації суб'єктів міжнародного за обсягом посередницьких збутових прав, залежно від характеру та обсягу їхніх повноважень.
21. Сутність франчайзингу.
22. Роль лізингу в умовах сучасного НТП. Коло суб'єктів лізингових операцій.
23. Ситуація із зовнішніми борговими зобов'язаннями України.
24. Економічні інтереси учасників міжнародного інвестиційного процесу.
25. Причини поширення міжнародних корпорацій як форми господарювання.
26. Сутність спільного підприємництва (СП). Основні типи СП.
27. Нетарифні заходи регулювання торгівлі.
28. Форми міжнародного руху технологій.
29. Передумови сучасної міжнародної спеціалізації України.
30. Основні завдання та умови європейської інтеграції України.

4. Критерії оцінювання знань вступників

Екзаменаційний білет для фахового вступного випробування на I курс для освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» на основі освітніх ступенів «Бакалавр», «Магістр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» включає **9 завдань трьох рівнів складності (Додаток).**

I рівень складності (5 тестових завдань)

Закрита форма тесту – застосування матеріалу за відомими стандартними алгоритмами та зразками, тобто надаються завдання з вибором однієї відповіді з декількох варіантів відповідей, одна з яких – правильна. Кожне тестове завдання оцінюється у 8 балів (максимальна кількість балів за виконання тестових завдань *I рівня складності* – 40).

II рівень складності (3 завдання)

Теоретичні запитання, що передбачають надання короткої відповіді. Кожна відповідь оцінюється у 10 балів (максимальна кількість балів за виконання завдань *II рівня складності* – 30).

III рівень складності (1 завдання)

Практична частина (задача). Містить завдання комплексної форми з необхідністю розгорнутої відповіді. Завдання вважається виконаним правильно, якщо, крім надання правильної відповіді, наведено послідовне, логічне та аргументоване розв'язання задачі, що свідчить про високий рівень знань вступника (максимальна кількість балів за виконання завдання III рівня складності – 30).

Сумарна максимальна кількість балів – 100 балів.

При оцінюванні відповідей на запитання враховуються:

- характеристики відповіді: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість загально навчальних та предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Критерії оцінювання знань вступників:

90-100 балів вступник отримує, якщо:

- володіє глибокими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях;
- вільно володіє науковими термінами, вміє коректно аналізувати інформацію;
- переконливо аргументує відповіді на запитання;
- досконало застосовує знання, уміння та навички з різних дисциплін для правильного вирішення всіх поставлених завдань.
- вміє послідовно розкрити зміст поставлених запитань.

Загалом, **90-100 балів** вступник отримує *при вирішенні завдань без помилок / з незначною кількістю помилок.*

82-89 балів вступник отримує, якщо:

- виявляє достатній, конструктивно-варіативний рівень компетентності;
- володіє глибокими і міцними знаннями;
- здатний використовувати знання, уміння, навички у нестандартних умовах;
- може робити аргументовані висновки;
- здатний практично оцінювати окремі факти, явища, процеси;
- вирішує творчі завдання, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, здатен сприймати іншу позицію як альтернативу;

Загалом, **82-89 балів** вступник отримує, коли його *відповіді на запитання повні, логічні й обґрунтовані але з певною кількістю помилок.*

74-81 бал вступник отримує, якщо:

- виявляє достатній, конструктивно-варіативний рівень компетентності;
- володіє достатньо повними знаннями;
- вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах;
- розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними;
- вміє аналізувати, робити висновки з економічних розрахунків;
- зміст запитань викладено частково, непослідовно;
- у відповідях на запитання є помилки при використанні деяких понять.

Загалом, **74-81 бал** вступник отримує, коли *не досить впевнено* вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію, добирати аргументи для підтвердження думок, *допускає певну частку грубих помилок.*

60-73 бали вступник отримує, якщо:

- не володіє спеціальною термінологією;
 - виявляє середній, репродуктивний рівень компетентності;
 - поверхово аналізує ситуації, наведені у завданні;
 - допускає грубі помилки у відповідях.
- Загалом, **60-73 бали** вступник отримує, коли у виконаних ним завданнях є суттєві помилки і / або вирішення завдань відповідають мінімальним критеріям.

5. Список рекомендованої літератури**5.1. «МІЖНАРОДНІ ФІНАНСИ»****5.1.1. Основна література:**

1. В'юн В. Г. Міжнародні фінанси: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Миколаївський держ. ун-т ім. В.О. Сухомлинського. Миколаїв : МДУ, 2019. 216 с.
2. Зайцева І. Ю. Міжнародні фінанси: навч. посіб. Укр. держ. ун-т заліз. трансп. Харків : УкрДАЗТ, 2019. 312 с.
3. Макогон Ю. В., Бударіна Н. О. Міжнародні фінанси: навч. посіб. ДонНУ, 2017. 411 с.
4. Міжнародні фінанси: навч. посіб. / С. В. Князь та ін. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2018.

363 с.

5. Міжнародні фінанси: навч. посібник / О. М. Мозговий та ін. Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. К. : КНЕУ, 2019. 502 с.
6. Наумов А. Ф., Наумова Л. М. Міжнародні фінанси: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., випр. і допов. Миколаїв : Швець В. Д., 2019. 275 с.
7. Рак Т. М., Снопенко Г. В., Дубницький В. І. Міжнародні фінанси: навч.-метод. посіб. Донец. екон.-гуманіт. ін-т, Каф. економіки, 2018. 327 с.
8. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студентів / В. О. Онищенко та ін. Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кодратюка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 599 с.
9. Хватов Ю. Ю. Міжнародні фінанси: зб. завдань для самост. роботи та контролю знань. Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Д., 2012. 90 с.
10. Якушик І. Д., Савчук В. І., Савчук Н. В. Міжнародні фінанси: навч. посіб. для студентів. Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. Київ : Леся, 2019. 547 с.

5.1.2. Додаткова література:

11. Коваленко М. А., Малащук Д. В. Міжнародні фінанси. Практикум: навч. посіб. Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2019. 135 с.
12. Кривов'яз Т. В. Міжнародні кредитно-розрахункові операції в банках: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна». К. : Ун-т «Україна», 2017. 327 с.
13. Кузьмін О. Є., Домарадзька Г. С., Гладун Т. М. Міжнародні фінанси: 1001 тест: зб. тест. завдань. Нац. ун-т «Львів. політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 269 с.
14. Марченко В. М., Тюха І. В. Міжнародні фінанси: метод. вказівки до вивчення дисципліни для студ. усіх форм навчання. Національний ун-т харчових технологій. К. : НУХТ, 2019. 61 с.
15. Мицак О. В., Томашик Р. Р. Міжнародні фінанси: метод. вказівки та завдання до семінар. занять, самост. та індивід. робіт для студентів ден. і заоч. форм навчання. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Львів : Вид-во ЛКА, 2019. 79 с.
16. Обушний С. М. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Міжнародні фінанси»: посібник. Київ. ун-т ім. Бориса Грінченка, Ін-т лідерства та соц. наук. К. : 2018. 23 с.
17. Резнікова Т. О. Практикум з навчальної дисципліни «Міжнародні фінанси» для студентів всіх форм навчання. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2018. 51 с.
18. Сасенко О. О., Птахіна О. М. Міжнародні фінансові розрахунки: метод. вказ. до семінар. та практ. занять для студ. ден. й заоч. форм навч. Державний заклад «Луганський національний ун-т ім. Тараса Шевченка». Кафедра фінансів. Луганськ : ЛНУ ім. Т. Шевченка, 2018. 39 с.

5.2. «МІЖНАРОДНИЙ МАРКЕТИНГ»

5.2.1. Основна література:

1. Економічні, соціальні та психологічні аспекти сучасних маркетингових технологій: монографія / за ред. В. А. Фаловича; Тернопіл. нац. техн. ун-т ім. Івана Пулюя. Тернопіль : Шпак В. Б. [вид.], 2019. 231 с.
2. Канищенко О. Л. Міжнародний маркетинг: підручник. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2016. 480 с.
3. Маркетингові дослідження сталого розвитку в умовах глобальних викликів: монографія / М. М. Новікова та ін. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : Точка, 2018. 238 с.
4. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / за ред. С. І. Чеботара. Суми : Папірус, 2017. 367 с.
5. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / І. Р. Лошенко та ін. Чернів. торг.-екон. ун-т Київ. нац. торг.-екон. ун-ту. Чернівці : Книги-XXI, 2019. 159 с.
6. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. / Т. В. Князева та ін. Нац. авіац. ун-т. Київ : НАУ, 2019. 162 с.
7. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. для студентів екон. спец. А. В. Таранич та ін. Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця : Нілан, 2018. 278 с.
8. Міжнародний маркетинг: підручник / за ред. О. І. Бабічевої. Київ : Гельветика, 2018. 451 с.
9. Могилевська О. Ю., Романова Л. В., Скиба О. М. Словник сучасного маркетингу. Київ : КиМУ, 2018. 213 с.
10. Рахман М. С. Міжнародний маркетинг: навч. посіб. для студентів екон. спец. Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2017. 179 с.
11. Словник маркетингових термінів / за ред. Т. В. Григорчук. Київ. нац. ун-т культури і мистецтв, Каф. шоу-бізнеса. Київ : КНУКіМ, 2018. 46 с.
12. Стратегічне управління збутовою діяльністю підприємств на міжнародному ринку: маркетингово-логістичний аспект: монографія / Т. В. Шталь та ін. Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. Харків : Лідер, 2017. 228 с.
13. Циганкова Т. М. Міжнародний маркетинг: теоретичні моделі та бізнес-технології. Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2019. 400 с.
14. Ярим-Агаєв О. М., Устинович Н. В. Маркетингова товарна політика: навч. посіб. Київ : ТАЛКОМ, 2019. 160 с.

5.2.2. Додаткова література:

15. Андросова Т. В., Кот О. В., Круглова О. А., Шталь Т. В. Маркетингові комунікації в забезпеченні конкурентоспроможності підприємств торгівлі на міжнародному ринку: монографія. Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. Х. : ХДУХТ, 2017. 173 с.
16. Божко О. В., Брітченко Г. І. Міжнародна рекламна діяльність: монографія. ДонНУ, 2018. 202 с.
17. Дікарев О. І. Міжнародний маркетинг (на світовому ринку паливно-енергетичних ресурсів): навч. посіб. МАУП. К. : Видав. дім «Персонал», 2018. 254 с.
18. Мальська М. П. Міжнародна маркетингова діяльність: теорія та практика. Підручник. К. : ЦУЛ, 2017. 288 с.
19. Манн І. Маркетинг на 100 %: ремікс. Як стати успішним менеджером із маркетингу. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 239 с.
20. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В. В. Рокоча та ін. ВНЗ «Ун-т економіки та права «КРОК». Київ : ВНЗ «Ун-т економіки та права «КРОК», 2018. 696 с.
21. Смерт Р. Agile-маркетинг. Перетворення досвіду клієнтів на вашу конкурентну перевагу. Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019. 204 с.
22. Узгодження маркетингових інтересів як альтернатива конкурентній боротьбі: колект. монографія / Власенко Н. А. та ін.; під. ред. Г. Г. Савіної. Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон : Вишемирський В. С., 2017. 141 с.
23. Фірсова С. Г. Маркетинг нововведень: практикум: навч. посіб. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Екон. ф-т, каф. менеджменту інновац. та інвестиц. діяльності. Київ; Вінниця : Нілан, 2019. 150 с.
24. Яцюк Д. В. Реклама в Інтернеті: навч. посіб. Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ : Київ. нац. екон.-торг. ун-т, 2018. 295 с.

5.3. «ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ»

5.3.1. Основна література:

1. Зав'ялова О. В., Сахаров В. Є. Транснаціональні корпорації: навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Національна академія управління. К., 2017. 240 с.
2. Притикіна О. Л. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. Дніпропетровський національний ун-т ; уклад. Д. : РВВ ДНУ, 2019. 40 с.
3. Рогач О. І. Транснаціональні корпорації: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Київський університет, 2018. 399 с.
4. Руденко Л. В. Транснаціональні корпорації: навч.-метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2019. 227 с.
5. Сорока І. Б. Транснаціональні корпорації в таблицях і схемах. Львів, 2020. 182 с.
6. Сушко Л. М. Транснаціональні корпорації: навч. посібник. Харківський національний економічний ун-т. Х. : Вид. ХНЕУ, 2019. 139 с.
7. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. / Войтко С. В. та ін. Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т ім. Ігоря Сікорського». Київ : КПІ ім. І. Сікорського : Політехніка, 2019. 207 с.
8. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. з нормативної навч. дисципліни «Транснаціональні корпорації» / В. В. Рокоча та ін. К. : Таксон, 2019. 304 с.

5.3.2. Додаткова література:

9. Македон В. В., Вдовиченко Ю. В. Стратегії розвитку ТНК у системі міжнародного бізнесу: монографія. Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Д. : Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2018. 263 с.
10. Марченко Т. В. Транснаціональні корпорації: метод. рек. Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2017. 52 с.
11. Поцелуйко, А. А. Транснаціональні корпорації : аналітико-стат. Інформація. Український ін-т науково-технічної і економічної інформації. К. : УкрІНТЕІ, 2018. 30 с.
12. Рогач О., Косьміна В. Транснаціональні корпорації та експорт нових індустріальних країн Азії: монографія. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 255 с.
13. Сльозко О. О., Міщенко А. Г., Вакулєнко Є. В. Глобальні інноваційні стратегії ТНК – локомотив сучасної світової економіки: монографія. Ін-т світ. економіки і міжнар. відносин НАН України. Київ : LAT&K, 2019. 179 с.

5.4. «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ»

5.4.1. Основна література:

1. Алексеева Т. І. Міжнародні організації: навч. посібник. Харківський національний економічний ун-т. Х. : ХНЕУ, 2019. 200 с.
2. Міжнародні організації: навч. посіб. / В. С. Бруз та ін. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Київський університет, 2019. 405 с.
3. Міжнародні організації: навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів / В. В. Ковалевський та ін. Одеський держ. економічний ун-т. О. : Астропринт, 2017. 288 с.
4. Міжнародні організації: навч. посібник / О. С. Кучик. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин. 2-е вид., переробл. і доп. К. : Знання, 2019. 749 с.
5. Міжнародні організації: підручник / В. М. Матвієнко та ін. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Київський університет, 2019. 783 с.
6. Мокій А. І. Міжнародні організації: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. Дисципліни. Укоопспілка, Львівська комерційна академія. Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2017. 208 с.
7. Притикіна О. Л. Міжнародні організації в системі світогосподарських зв'язків: навч. посіб. Дніпропетровський національний ун-т ; уклад. Д. : РВВ ДНУ, 2018. 48 с.
8. Рязанова Н. С., Гапонюк М. А., Максименко А. А. Міжнародні фінансові організації: підручник. Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». К. : КНЕУ, 2019. 230 с.
9. Сухоруков А. І., Діденко Н. Г. Міжнародні організації економічного співробітництва: довідник. Рада національної безпеки і оборони України, Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. К. : НІПМБ, 2018. 114 с.
10. Тараненко Г. Г. Міжнародні організації: навч. посіб. Київ. міжнар. ун-т. Київ : Київ. міжнар. ун-т, 2019. 135 с.
11. Циганкова Т. М., Гордєєва Т. Ф. Міжнародні організації: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2018. 183 с.

5.4.2. Додаткова література:

12. Євроатлантичне співробітництво та міжнародні організації: навч. посіб. / Деменко О. Ф. та ін. Нац. ун-т оборони України. Каф. міжнар. відносин. К. : НУОУ, 2019. 296 с.
13. Ковбасюк Ю. Україна і міжнародні фінансові організації: навч. посіб. до дисципліни «Державні фінанси і бюджетний процес». Національна академія держ. управління при Президентові України. К. : НАДУ, 2017. 40 с.
14. Міжнародні неурядові організації: навч. посібник / В. В. Балабін та ін. Військовий ін-т Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. К. : Інфодрук, 2018. 118 с.
15. Міжнародні організації: метод. рек. до самост. роботи студ. напряму підгот. та спец. 6.030503 «Міжнародна економіка» ф-ту менедж. та маркетингу / Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т» ; уклад.: В. В. Дергачова, Т. Г. Шеремет ; відп. ред. В. Г. Герасимчук. - К. : НТУУ «КПІ», 2009. 116 с.
16. Ольхович-Новосадюк М. М., Рудакевич Ю. І. Україна та міжнародні організації: навч. посіб. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Л. : Львівський нац. ун-т ім. Івана Франка, 2019. 120 с.
17. Патика Н. І. Міжнародні фінансові організації: навч. посіб. для дистанц. Навчання. Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». К. : Ун-т «Україна», 2017. 218 с.
18. Редзюк А. М. Міжнародні організації, конвенції та багатосторонні угоди в галузі транспорту: навч. посібник. Державне підприємство «Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний ін-т. К. : ДП «Державтотранс НДІ проект», 2019. 216 с.
19. Сазонєць О. М., Саричев В. І. Міжнародні організації в управлінні людським розвитком: глобалізаційний вимір: монографія. Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. Дніпропетровськ : Нова Ідеологія, 2019. 251 с.
20. Яхно Т. П. Міжнародні організації: завдання для самост. роботи з курсу. Укоопспілка, Львів. комерц. акад. Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2018. 26 с.

5.5. «МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ»

5.5.1. Основна література:

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посіб. Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. 266 с.
2. Бестужева С. В. Практикум з навчальної дисципліни «Міжнародна економічна діяльність України». Харк. нац. екон. ун-т. Х. : Вид. ХНЕУ, 2019. 79 с.
3. Гончаренко Н. І. Міжнародна економічна діяльність країн Євросоюзу і України в контексті економічної лібералізації: монографія. Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Х. : Екограф, 2017. 151 с.
4. Задоя А. О., Кухтій Л. П., Дядько С. А. Міжнародна економічна діяльність України: зб. завдань для самост. роботи та контролю знань. Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. Д., 2018. 80 с.
5. Кухарська Н. О., Харічков С. К. Міжнародна економічна діяльність України: навч. посіб. Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. Х. : Одіссей, 2019. 455 с.
6. Міжнародна економічна діяльність України : навч. посіб. / В. П. Галушко та ін. Київ : НУБіП України, 2019. 447 с.
7. Міжнародна економічна діяльність України: стан та тенденції розвитку: монографія / О. Б. Чернега та ін. Східний видавничий дім, 2019. 395 с.
8. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: навч.-метод. Посібник. Київський національний економічний ун-т. К. : КНЕУ, 2018. 260 с.

5.5.2. Додаткова література:

9. Білорус О. Г. Глобалізація і національна стратегія України. Всеукр. об-ня «Батьківщина». Броди : Просвіта ; К. : ВО «Батьківщина», 2018. 299 с.
10. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник. 5-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2018. 582 с.
11. Глобалізація і культурна ідентичність: український вимір: дослідження / О. В. Білий та ін. НАН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. Київ : Наукова думка, 2018. 276 с.
12. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. К. : Знання, 2017. 462 с.
13. Кириленко І. Г. Глобалізація ноосфери та перспективи України: монографія. Вінниця : Нілан, 2017. 463 с.
14. Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. 7-е вид. К. : Знання, 2019. 406 с.
15. Макуха С. М. Україна в міжнародних відносинах в умовах глобалізації. Х. : Легас, 2019. 352 с.
16. Мельник Т. Міжнародна торгівля товарами в умовах глобальної конкуренції: монографія. К. : КНТЕУ, 2017. 451 с.
17. Шевчук В. О. Міжнародна економіка: теорія і практика: підручник. К. : Знання, 2017. 663 с.
18. Шкурулій О. В., Гончаренко В. В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 248 с.

ДОДАТОК
Зразок екзаменаційного білету
для фахового вступного випробування на I курс для освітнього ступеня «Магістр»
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»
(освітня програма «Міжнародні економічні відносини»)

**ЗВО «МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА ЮРІЯ БУГАЯ»**

«ПОГОДЖЕНО»

Голова фахової атестаційної комісії

_____ А.О. Наторіна

«__» _____ 2021 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії

_____ В.Ю. Бугай

«__» _____ 2021 р.

Білет № 1

для фахового вступного випробування
на I курс для освітнього ступеня «Магістр»
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»

I рівень (за кожну правильну відповідь – 8 балів)

1. Розділ міжнародного контракту «Умови платежу» визначає:

- а) валюту платежу і валютні застереження;
- б) терміни і спосіб платежу;
- в) засіб платежу;
- г) валюту і спосіб платежу.

2. Фінанси – це:

- а) оптимізація використання грошових аналітичних коштів з урахуванням фактора часу;
- б) економічні відносини, які пов'язані з формуванням, розподілом і використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів з метою виконання функцій і завдань держави;
- в) це відносини, що визначають умови зростання світового фінансового ринку;
- г) потоки грошових коштів і їх відносини у сфері міжнародної економіки.

3. «Внутрішнє право» міжнародних організацій включає коло питань:

- а) правил процедури, статус персоналу, угоди з урядом, фінансові питання;
- б) відносини з іншими країнами;
- в) міжнародного приватного права;
- г) вірні відповіді а), в).

4. Для I-го етапу еволюції транснаціональної діяльності корпорацій характерними ознаками є:

- а) інвестування в сировинні галузі іноземних економік;
- б) інтеграція зарубіжних виробничих і збутових операцій;
- в) утворення мереж внутрішньо фірмових зв'язків регіонального чи глобального масштабу;
- г) вірна відповідь відсутня.

5. Діяльність фірми щодо широкого кола типів послуг або сфер діяльності як на рівні концерну так і держави:

- а) мікромаркетинг;
- б) макромаркетинг;
- в) міжнародний маркетинг;
- г) внутрішній маркетинг.

II рівень (за кожну правильну відповідь – 10 балів)

1. Дайте характеристику експертно-аналітичної діагностики при складанні прогнозів щодо результатів діяльності ТНК.

2. Розкрийте основні проблеми взаємовідносин ТНК і приймаючих країн.

3. Охарактеризуйте спільні риси та відмінності внутрішнього та міжнародного маркетингу?

III рівень (за правильну відповідь – 30 балів)

Задача. Розрахуйте показник зовнішньоторговельного обороту та сальдо торговельного балансу України за 2017-2019 роки. Прокоментуйте отримані результати.

Показники	2017	2018	2019
ВВП, млн. у.о.	344 822	436 757	507 654
Експорт, млн. у.о.	32 666	35 027	38 965
Імпорт, млн. у.о.	28 966	36 234	44 123

Розглянуто та схвалено на засіданні
кафедри міжнародної економіки, обліку та фінансів
протокол № 7 від «12» березня 2021 р.